

In *Sociale Voorzorg* zette Kupers in het najaar van 1920 zijn standpunt als volgt uiteen: De IW laat de arbeiders onverschillig. Ze werken aan de uitvoering alleen maar mee omdat ze geen premie hoeven te betalen. Bezwaren tegen de IW zijn de lage uitkering en het feit dat pas na vele jaren het maximum aan uitkeringshoogte is bereikt. De werkgevers vinden de administratieve lasten (met name het zegelsplakken van de IW) te groot en vinden de ambtelijke uitvoering te duur, ondanks het feit dat de Staat de administratiekosten betaalt. De administratiekosten werden bij het ontwerp van de wet op 1,8 miljoen begroot maar bedragen in werkelijkheid tussen de 6 en 7 miljoen. Zonder de ZW is de uitvoering van de IW te kostbaar. De uitvoering van de ZW is de belangrijkste taak van de RvA. Bij de IW spelen de RvA de tweede viool. Het is de Rijksverzekeringsbank^a, die eigenlijk de lakens uitdeelt. (...) 'Blijkens een bericht in de bladen [Kupers is als lid van commissie XI via andere weg op de hoogte, DR] bereidt Aalberse een aantal wijzigingen van de ZW voor.' Een van de plannen was het vergroten van de bewegingsvrijheid van de bijzondere kassen. Hierdoor zou de rol van de RvA 'in sterke mate' verminderen. Volgens Kupers verklaarde een voorzitter van de RvA^b dat als deze plannen doorgingen 'de ziekenkas van den Raad van Arbeid, vooral in de groote steden en industriecentra een bloedeloos lichaam zou worden (...)' bij wie voornamelijk de losse arbeiders verzekerd zouden zijn.

De ZW-Talma verzekerde de geneeskundige behandeling niet. De arbeider betaalde net als de werkgever de helft van de premie. Daarnaast betaalde hij de volle premie voor de verzekering voor geneeskundige behandeling. Dit was onbillijk, zeker in vergelijking met veel cao's, waarbij het loon bij ziekte voor een bepaalde periode doorbetaald werd zonder dat de arbeider daar premie voor moest betalen.

Kupers geeft cijfers over het aantal bestaande ziekingeldregelingen en verwijst daarbij naar het CBS. Volgens het CBS kregen 122.527 arbeiders bij ziekte een uitkering. Volgens het NVV kregen ongeveer 239.000 arbeiders via de cao's ziekingeld. 'Daarnaast komen dan nog eenige honderdduizenden bij wie dit zonder collectief contract het geval is.' Een groot deel van de arbeiders kreeg een gratis uitkering. Bij de ZW-Talma zouden de administratiekosten ten laste van de ziekenkas komen. Uitvoering door de RvA zou de premies opdrijven.

Met de werkgevers was overlegd of er een alternatief was voor de ZW. Waarom zouden de werkgevers bereid zijn de hele premie te (blijven) betalen? Omdat, volgens Kupers, de ambtelijke uitvoering duurder zou zijn dan als werkgevers en werknemers de ziekingeldvoorziening zelf regelden. Bovendien mochten volgens de ZW-Talma alleen die bijzondere kassen worden toegelaten 'waarvan het bestuur in meerderheid bestaat uit de ingeschreven leden'. Kupers stelde een wettelijke verplichting tot verzekering voor en een bedrijfsgewijze uitvoeringsorganisatie waarvan het bestuur voor de helft bestond uit werkgevers 'en de andere helft uit vertegenwoordigers der werknemers, die worden aangewezen door de respectievelijke vakorganisaties. (...) Boven al deze organisaties komt een algemeen bestuur, voor de helft bestaande uit vertegenwoordigers der vakcentrales en voor de helft uit vertegenwoordigers der werkgeversverenigingen in ons land.' De administratiekosten zouden 'zeer gering' zijn. Een deel van de premies moest

^a In hoeverre was Kupers op de hoogte van de strijd tussen de RvA, de RVB en de Verzekeringsraden?

^b Dat zal waarschijnlijk Werker zijn geweest die net als Kupers lid was van commissie XI. In het advies van juli 1920 staat dat een lid ervoor waarschuwde dat de ziekenkas van de RvA vooral in de grote centra een 'bloedeloos lichaam' zou worden.

voor voorkoming van ziekten gereserveerd worden. 'Wij willen dus ook de organen, welke met de geldelijke uitkering zijn belast, laten meebetalen, al zijn wij van meening, dat de ziekenfondsen de eerst aangewezen lichamen zijn om op het terrein der prophylaxe hun vleugels uit te slaan. Wij achten het zeer goed mogelijk, dat er tusschen de hier genoemde organisaties en de Raden van Arbeid een samenwerking zal ontstaan, welke er toe zal leiden, dat het bepaalde in artikel 99 der Invaliditeitswet geen doode letter blijft. Het feit, dat de arbeiders grooten invloed uitoefenen op het beheer der ziekterisico-vereenigingen zal een voldoende waarborg zijn, dat aan de toepassing van artikel 99 der Invaliditeitswet de noodige aandacht zal worden geschonken.'

(...) 'Nu zal als een bezwaar worden aangevoerd, dat de hier voorgestelde regeling van privaatrechtelijken aard is en daardoor de rechten der arbeiders niet voldoende gewaarborgd zijn. En wij hooren de vraag reeds: "wat wilt gij doen als een werkgever weigert na te komen wat de wet voorschrijft? Dan zal de arbeider een civiele vordering tegen zijn werkgever moeten instellen." Bescherming tegen deze situatie zouden strenge strafbepalingen bieden. 'Van zekere zijde is deze regeling genoemd een stap terug, omdat over de vraag of de ziekingelduitkering privaatrechtelijk of publiekrechtelijk geregeld moet worden, reeds in 1913 bij de behandeling van de Ziektewet in de Tweede Kamer een beslissing is genomen, in laatstgenoemde zin. Deze bewering lijkt sterker dan ze is. In 1913 zouden ook wij het niet aangedurfd hebben een andere dan een publiekrechtelijke regeling te aanvaarden. Toen bedroeg het ledental van de vakbeweging nog niet een derde van het aantal van tegenwoordig, hadden de werkgeversorganisaties heel weinig te betekenen en was bovendien het aantal arbeiders, dat bij ziekte geldelijke uitkering ontving, zeer gering. De toestanden zijn sinds 1913 zo ontzaglijk veranderd, dat wat in die tijd onmogelijk zou zijn geweest, thans doorvoerbaar is. Maar gesteld, dat de door ons voorgestane regeling niet in elk opzicht met een publiekrechtelijke regeling kan wedijveren, moet dan toch de Ziektewet-Talma worden ingevoerd, ook wanneer mocht blijken, dat de groote meerderheid der georganiseerde werkgevers en arbeiders aan de door ons geschetste regeling de voorkeur zou geven? Laat men voorzichtig zijn de sociale verzekering niet in diskrediet te brengen.'

Voorstanders van de ZW-Talma zeggen dat als de ziekenkassen in handen zijn van de arbeiders zelf daar een 'opvoedkundige kracht' van uitgaat. Hierdoor ontstaan ziekenkassen 'die met kracht de bestrijding en voorkoming van ziekten ter hand kunnen nemen. Men denkt daarbij aan den bouw van sanatoria^a, herstellingsoorden, ziekenhuizen, poliklinieken enz. Bij voorkeur wordt daarbij gewezen op Duitschland, waar door de groote ziekenkassen zeer veel op dat terrein is gedaan.' Kupers vreesde echter dat in Nederland waar al honderden ziekenkassen bestonden^b iets dergelijks onmogelijk zou zijn. 'In ons landje met zijn afsplintering op elk gebied is het natuurlijk ondenkbaar, dat alle richtingen in de arbeidersbeweging zich zouden kunnen vinden b.v. in de kas van den Raad van Arbeid. Men kan dit betreuren, maar het feit ligt er eenmaal zoo. Wij krijgen derhalve kassen van de Roomsch-Katholieke, de Christelijke, de Neutrale, de Syndikalistische en de Moderne vakbeweging.^c In de RvA zullen de slechte

^a Via de art. 99 en 100 van de IW zouden de RvA de bouw van sanatoria ondersteunen. Verreweg de belangrijkste behandeling waarvoor art. 99 werd ingezet was die van tbc.

^b Bij het Nederlandsch Verbond van Ziekenkassen en Fondsen zijn 350 vereenigingen aangesloten met ruim 120.000 leden. E. Kupers, 'Is invoering der ziektewet Talma nog wel gewenscht?', *Sociale Voorzorg*, (Amsterdam 1920), p. 779

^c 'Stel, dat op een fabriek 100 arbeiders werken, daarvan zijn 40 lid van een moderne vakvereeniging, 10 van een syndicalistische, 15 van een R.K., 10 van een christelijke en 5 van een neutrale vakbeweging. [Kupers gaat dus uit van

risico's, de ongeorganiseerden en de losse arbeiders terechtkomen. Wil men spreken van opvoedende kracht, dan is die te vinden, wanneer aan de arbeiders medezeggingschap wordt gegeven in het bedrijfsleven, in de fabrieken en werkplaatsen.'

Kupers kondigde in dit artikel een vergadering aan van de organisaties van werkgevers en werknemers op uitnodiging van het NVV en Centraal Overleg, 'het bekende Verbond van Werkgeversverenigingen'.¹

¹ E. Kupers, 'Is invoering der ziekwet Talma nog wel gewenscht?', *Sociale Voorzorg*, (Amsterdam 1920, pp. 763-782

20% ongeorganiseerden, DR] Elke richting heeft natuurlijk zijn eigen ziekenkas en iedere week komen de 5 boden bij den werkgever om de contributie te innen. (...) Om al dat werk te administreeen, zijn begrijpelijkerwijs bezoldigde krachten noodig. (...) De mogelijkheid is volstrekt niet uigesloten, dat er nog verschillende kassen bijkomen b.v. van ongeorganiseerden of andere verwaasde groepen van arbeiders. (...) De praktijk wordt dus zoo, dat in bijna ieder plaats, elke richting in de arbeidersbeweging (...) eigen kassen gaat stichten, die natuurlijk met elkaar gaan concurreeren. (...) De sterke decentralisatie, welke in de wet Talma is doorgevoerd, maakt het vrijwel onmogelijk om b.v. een centrale kas voor het geheele land op te richten.' Kupers, 'Is invoering der ziekwet Talma nog wel gewenscht?', pp. 779-780